

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

V P.n. Studijska kabineta

Maribor, Gosposka ul. 11 / telefon uredništva 2440, uprave 2455
 izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
 sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Grazianijev pohod v past

Na severnem bojišču gverilski boji z abesinskimi uspehi - Na južnem bojišču je levo italijansko krilo napredovalo do povirja rek Ganale Doria in Dava Parma - Pred abesinsko protiofenzivo

LONDON, 31. januarja. Na severni abesinski fronti nadaljujejo abesinske čete v nezmanjšani meri posamezne napade na italijanske postojanke, kar povzroča velike preglavice in onemogoča veliko pripravo za koncentracijo čet na posameznih mestih, ki bi bila potrebna za pričetek večje ofenzive. Pri teh napadih so imeli Abesinci na posameznih krajih večje lokalne uspehe in se jim je v zadnjih dneh posrečilo zapleniti zopet 25 topov, 13 strojníc in 5 avtomobilov. Ter sestreliti večje italijansko letalo. Letalo je bilo sestreljeno v bližini Adi Abi, katerega o Italijani te dni ponovno bombardirali. Prav bombardiranje tega središča Tembjena dokazuje, da Italijani pri zadnjih bojih niso napredovali, kakor so zatrjevala njihova poročila. Adi Abi je trdno v abesinskih rokah, kajti sicer ne bi metala italijanska letala nati ogromne množine bomb.

Na južni fronti prodira levo krilo vojske generala Graziana zmagoslavno dalje v povirje reke Ganale Doria in Dava Parma. Italijani poročajo, da so dosegli in zasedli Uadaro, ki leži 450 km severozahodno od izhodišča zadnje ofenzive pri Dolu na meji Abesinije in italijanske Somalije. Prednje straže prodirajo dalje, ne da bi naleteli na abesinski odpor. Njihovo prodiranje se vrši po karavanski cesti, ki vodi k Alati. Druga italijanska kolona je pa prispela skozi Adol v Arafaj pod planinami Berbis. Priznati je treba, da so Italijani v razmeroma zelo kratkem času napravili namernost ogromno pot iz Dola v smeri severozahoda. Ako bi napredovali frontalno, tako, da bi osvajali v resnici v celoti vse ozemlje, to absolutno ne bi bilo mogoče. Italijani prodirajo nasprotno samo po cestah, zlasti po stari karavanski cesti, ki vodi iz Dola preko notranje Abesinije v Addis Abebo. Nobeno drugo prodiranje pa v tej grozni tropični pokrajini ne bi bilo mogoče. Vse to ozemlje je tako strahotno razkano in razbito po soteskah, gričih in gorah najnevarnejših oblik in tako pogosto prerastlo s tropičnim drevjem in rastlinstvom, da je za vsako vojsko do cela neprehodno. Tako ostajajo Italijanom na razpolago samo karavanske ceste in pota.

Čisto razumljivo je, da bi bili Abesinci to ozemlje lahko branili, da se večje operacije tu nikakor ne bi mogle razviti. Nasprotno so pa pustili tu že prej le manjše čete, ki so se sproti umikale pred Italijani in zadrževale le njihov prenegli pohod. Zatrjuje se, da je bilo vseh teh Abesincev skupaj komaj 3 tisoč. Čete rasa Deste so se pravočasno umaknile daleč na severovzhod in se razvrstile v postojankah gorovja v povirju omenjenih rek, za katerimi se razprostirajo najbolj plodne pokrajine Abesinije, ki jim morejo nuditi dovolj hrane in lahko ter naglo preskrbovanje z njo, kakor tudi z orožjem in municijo.

Na teh postojankah stoji sedaj rasa Desta s 150.000 mož iz vrstnih čet in čaka na prihod Italijanov. Nobenega dvoma ni, da bo tu položaj Abesincev neprimerno boljši, kakor Italijanov. Abesinci bodo v gorah s plodnimi in kultiviranimi pokrajinami za hrabro, Ita-

lijani pa v strmih in razbitih klancih s strašnimi tropičnimi pragozdovi v ozadju, ki jih v daljavi skoraj 400 km ločijo od Dola. Da bi mogli Italijani, kakor zmagoslavno napovedujejo, prodirati tu dalje in vpasti v kotline velikih srednje-abesinskih jezer, nihče ne veruje. Mimo tega pa stoji ras Nasibu s svojimi četami še vedno med reko Vebe Šebeli in Ganale Doria na jugu nad Dolom. Njegove čete prodirajo skozi gozdove nevzdržno Italijanom v bok, in to samo ponoči in tako previdno, da jim italijanska letala absolutno ne morejo doživeti. Pričakuje se, da se bodo zaradi

tega na južnem abesinskem bojišču razvili v najkrajšem času zanimivi dogodki, ki utegnejo pomeniti največje presenečenje v dosedanjem poteku italijansko-abesinske vojne.

Po zadnjih vesteh iz Adis Abebe se pri pravljajo Abesinci že z vso naglico na veliko ofenzivo na jugu, ki jo bo vodil sam cesar. Ras Nasibu razpolaga sedaj že z okoli 100.000 možmi. Zaradi silnih nalivov, ki trajajo že neprenehoma 48 ur, je moral general Graziani ustaviti nadaljnje napredovanje. Deževje navdaja Abesince z velikimi upi.

Povečanje davkov v Italiji

Nekateri davki so se povišali za 200 odstotkov - Gradnja novih bojnih ladij

RIM, 31. januarja. Tukaj najodločneje zavračajo vse vesti, ki so se razširile po evropskem in drugem tisku o katastrofalnem položaju italijanskega gospodarstva zaradi izvajanja sankcij. Odločno izjavljajo, da so te vesti večinoma izmišljene ali pa silno pretirane. Italijanska vlada ni prav nič zaskrbljena zaradi nekaterih manjših gospodarskih težav. Istočasno pa je izšla naredba vlade, s katero se znova povišujejo nekateri davki in davščine. Tako je povišana trošarina na električni tok za domačo porabo od 30 na 40 centimov za kw. Znova je uveden davek na svetilni plin na proizvodnjo umetnih tkanin in umetne svile, in sicer v višini 2.40 lir za kg. Povečana je tudi u-

vozna carina za bombaž, volno, premog in koks. Nekateri davki so se povečali za 200 odstotkov. Vsi dohodki povečanih in novih davkov se porabijo za vojno v Afriki. Obenem je bil izdan zakon o kreditu 444 milijonov lir za gradnjo novih bojnih ladij.

RIM, 31. januarja. »Stefani« poroča, da se je ustanovilo novo podjetje z imenom »Eksplotacija italijanskih rud in kovin« s kapitalom 20 milijonov lir, ki ga je dala na razpolago država. Sodelovati morejo tudi hranilnice, denarni zavodi in zavarovalnice, vendar pa njihovi deleži ne smejo presegati 10 %. Nova družba je v zvezi z obrambo proti sankcijam.

Londonski pogreb in politika

Pogreb angleškega kralja Jurija V. so izrabili vladarji, ministrski predsedniki in zunanji ministri za neštete konference

LONDON, 31. januarja. Pogreb kralja Jurija V. se je spremenil v največji diplomatski sestanek zadnjega časa. Skoraj vsi vladarji, ministrski predsedniki in zunanji ministri, ki so prispeli na pogreb, so imeli po njem več medsebojnih sestankov, rekord sta pa odnesla sam angleški kralj Edvard VIII. in zunanji ministri lord Eden. Lord Eden je sprejel skoraj vse zunanje ministre, ki so se mudili v Londonu, obiskal pa je tudi več vladarjev, tako jugoslovanskega kneza namestnika Nj. Vis. princa Pavla, bolgarskega kralja Borisa, romunskega kralja Karola itd. Tudi Baldwin je konferiral s celo vrsto tujih državnikov. V ospredju zanimanja so pa bile konference z ruskim zunanjim ministrom Litvinovim, ki je bil v daljši avdienci tudi pri kralju Edvardu VIII., nemškim zunanjim ministrom von Neurathom in francoskim zunanjim ministrom Flandinom. Pri tem se je močno opazilo, da sta delala zunanji minister lord Eden in kralj Edvard VIII. v tesnem sporazumu in je Eden prej skrbno pripravil vsako avdienco.

Na teh sestankih in avdiencah se je razpravljalo o vseh trenutno aktualnih vprašanjih, posebno tudi o tistih, ki so v zvezi z vojno v vzhodni Afriki. Zatrjuje se, da je bilo prav ob tej priliki dokončno sklenjeno, da se postopanje proti Ita-

liji poostri in se prepove uvoz petroleja. Za to odločitev je pa bil prej še potreben sporazum med Anglijo in Francijo in se je pri tem pokazal Flandin dosti bolj pristopnega za angleške načrte, kakor njegov prednik Pierre Laval. Posredno so bile s tem v zvezi tudi konference z nemškim zun. ministrom von Neurathom. Baje je bil dosežen sporazum, da Nemčija ne bo oteževala splošnega mednarodnega položaja, dokler se vojna med Italijo in Abesinijo ne likvidira.

Drugo, nič manj važno vprašanje se je vrtelo okoli zblizanja med Francijo, Anglijo in Rusijo. Zdi se, da se je položaj za tesnejše zblizanje med Anglijo in Rusijo zelo izboljšal. Rusija potrebuje prijateljstvo z Anglijo (in tudi s Francijo!) v prvi vrsti zaradi japonske nevarnosti v vzhodni Aziji, prav iz istih povodov pa si želi tudi Anglija tesnejšega sodelovanja z Rusijo. Vse torej kaže, da se tu pripravlja — kakor za časa svetovne vojne — zopet blok Francije, Anglije in Rusije.

Nemčija in Porenje

LONDON, 31. januarja. Renter poroča: Politični krogi priplisujejo velik pomen sestankom angleškega zunanjega ministra lorda Edena z ministroma zunanjih zadev Francije in Nemčije. Na teh sestankih, tako se zatrjuje, se je govori-

lo o splošnem evropskem položaju in so se razgovori vršili v pristrčnem tonu. Londonski krogi ne verujejo, da bi Nemčija pripravljala kake ukrepe proti spoštovanju določil demilitarizacije Porenja. Versailleska mirovna pogodba določa demilitarizacijo tega nemškega podjetja in Nemčija jo je prostovoljno sprejela ter priznala. Obstojajo važni razlogi, da verujemo, da cení Nemčija zelo visoko locarnski sporazum in zaradi tega ne bo niti poizkusila kršiti dogovore, ki se nanašajo na Porenje.

Saraut pred parlamentom

PARIZ, 31. januarja. Včeraj je stopila Sarautova vlada pred parlament in podala svojo načelno izjavo. Glede zunanje politike je vlada izjavila, da bo ostala zvesta načelom Društva narodov in se bo tesno naslanjala na Anglijo, Belgijo, malo antanto in Rusijo, bo pa še nadalje poizkušala tudi vse, da doseže mirno in sporazumno likvidacijo vojne med Italijo in Abesinijo. V notranji politiki bo vlada izvedla volitve ob zjamčeni svobodi glasuovanja. Po deklaraciji se je razvila živahna debata, ki se danes nadaljuje.

NEMČIJA IN KOLONIJE.

BERLIN, 31. januarja. Nobenega dvoma ni več, da se naglo bliža čas, ko bo Nemčija z vso svojo znano energijo sprožila zahtevo po vrnitvi bivših nemških prekomorskih kolonij. Govori se tudi, da bo pričela to akcijo na pompozni način s plebiscitom, v katerem naj nemški narod na manifestanten način pove, da hoče brez odlašanja nazaj svoje kolonije, ki so sedaj mandatarna ozemlja Anglije, Francije in Japonske.

GRŠKA VLADNA KRIZA.

ATENE, 31. januarja. Grška vladna kriza, ki je nastala po demisiji Demirdzisovega kabineta, še vedno ni rešena. Nasprotja med posameznimi strankami še niso odstranjena in še ni pripravljen teren za sestavo koncentracijske vlade. Tudi med liberalci in Caldarisovimi populistami še ni dosežen popoln sporazum. Zaradi tega je mogoče, da se sestavi znova nevtralna vlada.

Z DALJNEGA VZHODA.

MOSKVA, 31. januarja. Na mandurski meji je upadel oddelek mandžurske vojske na ozemlje sovjetske Rusije. Vojski so izjavili, da so dezerirali. Rusi so jih razorožili in internirali. Iz Ulanbatora pa poročajo, da so Mandžurci in Japonci vpadli v Zunanjo Mongolijo in napadli mongolske obmejne straže. Mongolci so napadalce razkropili in pregnali.

JAPONSKI BENCIN.

TOKIO, 31. januarja. Japonci nameravajo na severnem Kitajskem, v krajih, ki so jih zasedli, zgraditi ogromne tovarne za pridobivanje bencina iz premoga po nemškem sistemu. S tem se hočejo v tem oziru docela osamosvojiti.

DUNAJ ZANIKA.

PARIZ, 31. januarja. Avstrijsko posla-ništvo objavlja, da so brez podlage vse vesti, po katerih naj bi se avstrijski podkancelar knez Starhemberg na potovanju iz Londona v Vaduz sestal z Otonom Habsburškim.

NEMIRNA ŠPANIJA.

MADRID, 31. januarja. Na Španskih univerzah trajajo nemiri dalje in so uni-verze večinoma zaprte. Nemiri se pa pojavljajo tudi drugod in je bilo v zadnjih dneh več spopadov med socialisti in komunisti na eni ter fašistično orientiranimi desničarji na drugi strani. V Malagi so komunisti težko ranili nekega pri-staša ljudske stranke (klerikalne).

5 stanovske fronte

Mariborsko delavstvo in njegova stanovska zavest

Delavska zavest je šele v začetnem štadiju razvoja — Maribor ima okrog 9000 delavcev, organiziranih pa je komaj devetina — Poročila z volilnega bojišča obratnih zaupnikov

V dve smeri se razvija naš obmejni Maribor. Zaradi svoje lege in naravnih lepot si uspešno ustvarja značaj letovišnega kraja, na drugi strani pa vzporedno rase njegova industrijska moč in utegne postati važen industrijski center. Že danes ima naš Maribor precej močno razvito industrijo in tvori skoro tretjino vsega mestnega prebivalstva delavstvo. Da so življenjske prilike našega delavstva zaradi sramotno nizkih mezd in brezvestnega izkoriščanja od strani tujege velekapitala naravnost obupne, to je v današnjih razmerah že stara pesem. Toda nekaj drugega je, kar tlači naše delavstvo, kar ga onesposoblja v boju za njegove pravice, kar ga moralno, gospodarsko, socialno, pa tudi kulturno slabši, nekaj drugega je, kar mu jemlje iz rok orožje in postavlja ob stran, ko gre za njegov življenjski obstoj, ko se mu reže kruh, ko se mu delj pravica in poštenje. Pomanjkanje njegove zavesti je to in nič drugega. Zaradi pomanjkanja stanovske zavesti je naše delavstvo šibko v svojem življenjskem boju, prešibko v boju za svoje socialne pravice, osamjeno in izpostavljeno najgršemu in nečloveškemu izkoriščanju. Pomanjkanje stanovske zavesti je vzrok, da je naš delavec tretiran kot manj vreden član današnje človeške družbe, je vzrok, da ga delodajalec smatra za navadno svoje orodje, s katerim ustvarja sebi bogastvo in druge posvetne vrline.

Najbolj kričoč primer pomanjkanja delavske stanovske zavesti pa nam nudijo naš obmejni Maribor. Že uvodoma smo omenili, da tvori skoro tretjino vsega mestnega prebivalstva naše delavstvo. Pri zadnjem ljudskem štetju so našli v Mariboru nekaj nad 9000 delavcev. Če pa pogledamo članske imenike mariborskih delavskih stanovskih organizacij, izvemo, da je v vseh treh delavskih organizacijah organiziranih komaj nekaj nad tisoč delavcev, torej komaj devetina. V marksistični organizaciji je včlanjenih okrog 800, pri Narodni strokovni zvezi okrog 200, pri Krščanskih socialistih pa okrog 100 delavcev. In kdo je tega kriv? Kje so vzroki, da delavstvo Maribora stoji ob strani svojih stanovskih organizacij? Kdo je kriv, da se delavstvo ne organizira in da nima zaupanja v sta-

novske organizacije? Kako nam delavstvo odgovarja na ta vprašanja?

Vsega tega so krivi delavski voditelji in pa taki, ki se izstičejo za delavske voditelje. Ti delavski voditelji, tako pravi zrelo in zdravo delavstvo, ne razločujejo stanu od politike in v tem je vse gorje, ki ga preživlja delavski stan ne samo v Mariboru, marveč tudi drugod. Današnji voditelji zahtevajo, da mora biti delavstvo, čim je organizirano, tudi takoj politično opredeljeno. Kdor je rdeč, ta je socialdemokrat, kdor je plav, ta je narodni socialist ali fašist, kdor je bel, ta je klerikalec. Politično pa vzgajajo voditelji delavstvo tako, da bi plavi, rdeči in beli drug drugega najrajši požrli. Kakšne koristi ima naše delavstvo od socialne demokracije, to najbolje ve delavstvo samo. Tudi je naše delavstvo prepričano, da ga krščanski socializem ne bo spravil na zeleno vejo. Edina in prava delavska organizacija bi mogla biti v Mariboru le Narodna strokovna zveza. Ko se je že pred leti ustanovila v Mariboru njena podružnica, ji je bil zajamčen najlepši razvoj. Pridobivala in zmagovala je na vsej črti. V članskem imeniku se je nagibala številka že na 2000 organiziranih. In kaj se je zgodilo? V vodstvo Narodne strokovne zveze so se vrnili politiki. Za zeleno mizo so hoteli brez legitimacije delavstva ustanoviti narodno-socialistično stranko. In to je bilo usodno za narodno-delavski pokret v Mariboru. Število organiziranih je od 2000 zdrknilo na 200 in še nižje...

Zalostno plat pomanjkanja stanovske zavesti pa nam razkrivajo tudi letošnje volitve obratnih zaupnikov. Liste so postavile v nekaterih mariborskih obratih vse tri delavske organizacije, plavi, rdeči in beli. Rdeči imajo, kar imajo že iz vsega početka. Napredovati ne morejo, toda kolikor jih je, so marksistično zavedni. Če se jim je posrečilo dobiti kakšnega zaupnika več, gre to na račun »plavih« in njihove razcepljenosti. Doslej so dobili »plavi« 22 obratnih zaupnikov, rdeči 36, beli pa enega samega. V dveh obratih sta bili listi plavih razveljavljeni na prizadevanje in gonjo rdečih, ki le s terorjem, piškavimi obljubami in zaradi zaslepljenosti delavstva drže svoje postojanke.

Kulturni razgledi

Kariera kanclista Winziga

K jutrišnji premieri v našem gledališču

Jutri, v soboto zvečer ob 20. uri bo premiera Lichtenbergove satirične komedije »Kariera kanclista Winziga«, ki je imela že v Ljubljani velik uspeh. V Avstriji in na Češkem so jo igrali nad stokrat. Avtor Lichtenberg je Dunajčan in je napisal že več del. Njegovo delo se odlikuje po dobri odrski tehniki in efektnosti. V »Winzigu« je obdelal zgodbo o vestnem uradniku, ki kljub svojemu slabemu materialnemu položaju v polni, odnošno v zvišani meri izpolnjuje svoje dolžnosti. V uradu je znan kot eden izmed najkorektnjših uradnikov, toda kljub temu ne more več vzdržati v pisarni. Prosil je za upokoje. Dan pred upokojitvijo pa ga zalotijo, da zadnje mesece ni več izpolnjeval svojih službenih dolžnosti. Ni namreč ekspediral raznih nalogov za izterjevanje davkov, za eksekucije itd., ker so se mu tisti mali ljudje, ki bi naj bili žrtev teh eksekucij, smilili. Poleg tega je izgubil srce pri le-talki Kubinovi, ki se divje poteguje pri finančnem ministru za subvencije svojih poletov. V tej zvezi pride do škandala, ko ga Winzig temeljito polomi. Zato mu grozi kazenska upokoje — s tretjino pokojnine.

Kaj zdaj? Ministrski tajnik dr. Senn mu zato svetuje, naj igra duševno bol-

nega človeka, ker mu bodo potem vse odpustili. Svetuje mu, naj začne uganjati nemogoče traparije, kajti »v tem tako zmešanem svetu je treba biti precej zmešan, da ljudje človeku zmešanost tudi verujejo«. In nesrečni Winzig začne delati škatle, toda vse, kar napravi, spoznajo ljudje iz najbližje okolice, za pametno. Vsakdo mu pove, da bolj pametno, kakor je ravnal, ni mogel ravnati. In tako se ubogi Winzig muči skozi dve dejanji neprenehoma, da bi dokazal, da je zmešan, počenja nemogoče stvari — dokler ne napravi na koncu najhujše stvari, zaradi katere ga nato — **povišajo** v svetnika. Oklofutal je namreč ministar, ki je že ves čas iskal vzroka za svojo demisijo, a ga ni našel. Zdaj mu je Winzigova zausnica pomagala in gospod minister se mu izkaže hvaležnega in ga poviša.

V III. dejanju vidimo Winziga kot svetnika. Vesten in pošten uradnik je, ki ne trpi ne protekcije in ne korupcije. Prav zaradi tega se začno zbirati nad njegovo glavo nevarni oblaki. — Okolica, ki mu je prej dve dejanji dopovedovala, da je pameten, mu zaradi njegove velike poštenosti začne govoriti, da je blazen... In tako se zgodi, da ga novi gospod minister »iz službenih potreb«

— upokoji. Skoraj v majhno tragedijo bi zašla Lichtenbergova drama v tretjem dejanju, da se ne usmili upokojenega Winziga dobra stenotipistka Anica, ki ga spremlja v pokoj.

Komedija nudi gledalcu obilo smeha in napetosti, je vseskozi zanimiva ter obeta biti lepa obogatitev v letošnjem repertoarju. (—t.)

Naši jubilaranti

Fran Cvetko šestdesetletnik

Mnogi, mnogi, ki ga poznajo, skoro ne morejo verjeti, da si bo jutri naprtl na ramena sedmi življenjski križ. Vselej nasmejanega obraza, vedno svežega in čilega, polnega moči in volje do dela najdemo našega jubilanta Cvetka še vedno v šoli za katedrom, najdemo ga v odborih mnogih nacionalnih in humanih društev, najdemo ga v mestnih ulicah bo »bernja«, kakor sam pravi, za uboge šolske otroke. Vsak tretji človek ga ob srečanju na ulici pozdravi, kar živo pričča o njegovi popularnosti, o spoštovanju in veliki priljubljenosti. V družbi šaljiv in vedno dobre volje, pri delu priden kot mravlja, v šoli vzoren vzgojitelj in pravi oče šolskih otrok, dobričina in poštenjak od pet do glave, svojim stanovskim tovarišem pa vselej najboljši in odkrit prijatelj in svetovalec, tak je naš slavljeneec Fran Cvetko danes ob svojem lepem življenjskem jubileju in tak je bil vse svoje življenje.

Fran Cvetko je eden tistih sinov slovenske zemlje, ki je prehodil dolgo in trnjevo pot svojega življenja. V romantični malonedeljski fari sredi solčnih Slovenskih goric je na jutrišnji dan pred šestdesetimi leti zagledal luč sveta v siromašni kmetijski hiši svojih staršev. Njegovi starši se niso mogli odločiti, da bi izredno nadarjenega dečka bili dali v srednje šole. Šele ko je bil star že 17 let, je prišel na mariborsko učiteljsko, kjer je l. 1898. napravil maturo. Učiteljeval je najprej v Mašpergu, pri Sv. Barbari v Haložah, v svojem rojstnem kraju, pri Sv. Andražu v Slov. gor., nato pa kot šolski upravitelj nepretrgoma skoro 17 let v Vučji vasi na Murskem polju. Povsod, kjer je učiteljeval, se je mnogo in uspešno udeleževal tudi izven šole ter se priljubil vsem in vsepovsod. Kot izkušen pedagog in nacionalni delavec je bil kmalu po prevratu imenovan za okrajnega šolskega nadzornika v Murski Soboti, kjer si je pridobil veliko zaslug za ureditev narodnega šolstva v takrat zelo narodno ograženem Prekmurju. Pred desetimi leti pa se je zasedral kot šolski upravitelj v Krčevini in se letos pridno pripravlja na zaslužni pokoj. Sam pravi sicer, da bo vse »izpregel«, toda tega mu nikdo verjeti ne more. Žilica mu ne bo dala miru in prepričani smo, da se bo po slovesu od šole, mladeniško svež in ves posvetil društvenemu delovanju, za katerega je mimo šole živel vse svoje življenje in bo tudi umrl.

Kdo naj opiše vse njegove vrline kot šolnika in vzgojitelja? Da je vse svoje sile posvečal predvsem nacionalni vzgoji mladine, lahko potrde tisoči njegovih bivših in sedanjih učencev in učenk. Za svoje vzgojno in nacionalno uspešno delo je jubilarnt prejel že pred leti priznanje z najvišjega mesta. Bil je odlikovan z redom sv. Save.

Na življenjski poti mu je zvesto stala ob strani njegova življenjska družica gospa Vekoslava. V nacionalnem duhu sta vzgojila vseh sedem otrok, od katerih sta dva jurista, dva učitelja, ena učiteljica, g. Drago študira poleg filozofije tudi na ljubljanskem konservatoriju, najmlajši pa je šestšolec. V krogu svoje dobre družine je Fran Cvetko slavil preteklo sredo tudi svoj 60. god. V krogu svojcev in svojih zvestih in dobrih tovarišev pa bo slavil jutri svoj šestdeseti rojstni dan. Mnogim čestitkam se pridružuje tudi naše uredništvo, saj je bil v našem listu, čigar zvest naročnik je slavljeneec, objavljen marsikateri članek izpod njegovega peresa, z iskreno in vročo željo: dragi Franček še na mnoga leta, zdravja, sreče in dela!

Gospodarska življenja

Poročilo o licitaciji krzna

Dne 27. in 29. januarja je bila v Ljubljani licitacija krzna (kož). Kljub temu,

da je letošnja mila zima za kvaliteto krzna nepovoljna, so vendar bile kože primeroma prav dobre, kar je pripisovati snegu, ki je zapadel v decembru. Blaga ni veliko na trgu, saj je lov roparic brez snega težak. Zanimanje za krzno je bilo večje ko lani. Tudi tuja letos še ni prezaložena z blagom. Na licitaciji izdruženo blago je šlo večinoma v Nemčijo, pa tudi v Avstrijo, Italijo, Č. S. R., Poljsko in Francijo.

Cene krznu so napram onim lanskega leta znatno poskočile. Za prvovrstno blago so bile dosežene sledeče cene, v oklepaju so naznačene cene lanskoletne licitacije v januarju: Lisice, gorske 128 do 170 Din (124—150); poljske 122—135 Din (120); posebni kosi 200 Din (180); kune zlatice 690—850 Din (500—620); posebni kosi 900 Din; belice 500—600 Din (450—520); dihurji 80—100 Din (60 do 90); polhi 2 Din (brez zanimanja); bele podlasice 20 Din; divje mačke 70 Din (brez zanimanja); vidre 300—340 Din (380); verice zimske 6 Din (6.50); divji zajci, zimski 7 Din (3.85); jesenski 1.50 Din (1); srne 10 Din (10); jazbeci 113 do 120 Din (58—61).

Prihodnja dražba bo dne 9. marca 1936.

Sportno gibanje

Tekmovanje za državno smuško prvenstvo. Jugoslovanski zimskosportni savez je odredil, da se bo letošnje tekmovalje za državno smuško prvenstvo vršilo v Mariboru ob prvi priliki, ko bo zapadel sneg.

Planinsko predavanje o Vezuvi in Etni

Na vabilo zimskosportnega odseka SPD v Mariboru je dne 29. t. m. v prostorih Ljudske univerze predaval priljubljeni in popularni prof. Janko Mlakar iz Ljubljane o svojem potovanju na Vezuv in Etno. V nizu strokovnih, s planinstvom združenih predavanj, ki jih omenjeni odsek prireja v tej sezoni, je učinkovalo predavanje prof. Mlakarja kot dobrodošel, z razvedrilom zvezan odmor.

Odveč je, da bi še označevali posebnosti Mlakarjevega govora; znan in vedno vabljen in prikljupljiv je poseben »Mlakarjev slog« predavanja, to je: ob bogati snovnosti, ki jo predavatelj suvereno obvlada (saj predava vedno na pamet), in z nazorno pripomočjo izbranih slik tako podana oblika, da se poslušalec obenem zabava, ko se poučuje. Za celini odstavki resne vsebine se kakor raketa iz govornikovih ust zasliši situacijski ali spominski dovtip, ironična opomba, krepka zafrkacija, v občinstvu smeh — nato se nadaljuje resno podajanje. Poslušalstvo je kaj rado nagnjeno, da smatra tak šaljiv intermezo kot glavni del predavanja. In vendar hoče prof. Mlakar v bistvu biti le resen predavatelj. To je tudi izrecno poudaril dr. Jos. Tomišek, ki je spregovoril uvodne besede k predavanju svojega starega prijatelja in pobratima, kojega posebnost v značaju — ki bi jo naj posnemali planinci — je pač ta, da si zna pri težkih in resnih doživljajih ohraniti dobro voljo in vedro lice.

Predavatelj, seveda živo in veselo pozdravljen ter na koncu srčno zahvaljen, je poslušalce peljal najprej v Napoli in na otok Capri, potem v izkopane Pompeje in preko njih na Vezuv gori do kraterja, vse točno in poučno. Kar navdušeno pa je govoril o Etni; saj je pri tem gorskem velikanu (3100 m) prišel do veljave tudi planinec, ki so mu prav prišli kvetrovci v globokem in mehkelem snegu.

Na izpitu.

— Kako je šlo, si izdelal?

— Mamica, mislim, da dobro. Le predsednik komisije, ki me je izpraševal, je bil zelo pobožen človek. Kadarkoli sem mu odgovoril na vprašanje, je vselej dvignil roke in vzdihnil »Moj Bog nebeški!«

Mariborske in okoliške novice

Pet žrtev zastupitve z bencolom

Tri žrtve: Ivan Konec, Stanko Klopčič in Anton Horvat so že pokopane, dve pa se borita s smrtjo — Žrtev bo postal tudi Ignac Vinko — Oblast je začasno prepovedala obratovanje Vinkovemu nasledniku krojaškega mojstru Mundi — Kaj pravijo zdravniki? — Zadevo preiskuje policija in državno pravdnštvo

O bencolski aferi, o kateri govori vse mesto, in ki bo zahtevala pet človeških žrtev, smo doznali naslednje podrobnosti:

V Vetrinjski ulici št. 30, je imel do konca lanskega leta svojo delavnico krojaški mojster Ignac Vinko, ki je po rodu iz Brega pri Ptuj. Vinko pa se ni pečal s krojaštvom, marveč s pripravljanim in impregniranjem blaga za dežne plašče. Pri tem delu je imel zaposlenih več krojaških pomočnikov, med njimi Ivana Kanca, Stanka Klopčiča, Antona Horvata in Franca Golca. Kanc in Klopčič sta se dni umrla v mariborski bolnišnici. Anton Horvat pa v Dravogradu zaradi zastupljenja z bencolom. Dnevi pa so šteli tudi krojaškemu pomočniku Francu Golcu in samemu mojstru Ignacu Vinku. Po mnenju zdravnikov bi Vinka utegnili rešiti smrti samo še transfuzija krvi.

KAJ PRAVIJO ZDRAVNIKI?

Ko je umrla prva žrtev te tako strašne bencolske afere, je bila zadeva javljena državnemu pravdnstvu, ki je takoj odredilo obširno preiskavo. Sočasno pa je grozna zadeva prišla na uho tudi mestnemu fizikatu, ki je ukrenil vse potrebno v zaščito človeškega življenja. Komisija, ki se je podala v Vetrinjsko ulico 30 je našla Vinkovo delavnico zaprto. Sosedje so zdravnikom povedali, da je krojaški mojster Vinko zbolel, da so zboleli tudi nekateri njegovi pomočniki in da je z letošnjim novim letom opustil delavnico. Ko je bil kmalu nato Vinko zaslišan, je izpovedal, da je prevzel njegov posel krojaški mojster Josip Munda, ki ima svojo delavnico v Kerkovi ulici št. 14. Zdravstvena komisija mestnega poglavarstva si je takoj ogledala Mundovo delavnico in mu začasno prepovedala nadaljnje obratovanje.

Pri komisijskem ogledu so zdravniki ugotovili, da rabi krojaški mojster Munda za izdelovanje mase za impregniranje blaga za dežne plašče v bencinu raztopljen paragumi. Nadalje je tudi komisija ugotovila, da je njegov prednik, krojaški mojster Ignac Vinko uporabljal za trpljenje paragumija bencol, namesto bencina. To pa je bilo usodno za krojaškega mojstra Vinka in njegove pomočnike. Pri trpljenju paragumija v bencolu se razvijajo strupeni plini, ki pa niso smrtno nevarni za vsakega človeka. Pri nekaterih učinkujejo usodno in ni za take ljudi skoraj nobene pomoči, dočim ljudem odpornejše narave ne škodujejo tako strašno.

Tudi učinkujejo ti strupeni plini zelo počasi. Ko se lotijo človekovega organizma, izgubi človek voljo do dela, loteva se ga utrujenost, lice mu poblede, izgubi tek do jela, krvavitev iz nosa pa ni moči ustaviti. Učinek razvijajočih se plinov pa je bil tem strašnejši za vse, ki so bili zaposleni pri krojaškem mojstru Vinku, ker ni bilo v delavnici nobene ventilacije. Obrati, ki se poslužujejo bencola, morajo biti opremljeni s posebnimi ventilacijskimi napravami. Tega pa najbrže krojaški mojster Vinko ni niti sam vedel, niti ni poznal učinka strupenega plina, ki se razvija iz bencola. V nevednosti je izkopal grob sebi in svojim štirim pomočnikom.

POLICIJA POIZVEDUJE.

Ko je v včerajšnji številki našega lista čital policijski nadzornik g. Saksida strašno vest o žrtvah bencolske afere, se je napolnil v delavnico krojaškega mojstra Munde. Munda mu je izjavil, da je delavnico otvoril šele začetkom letošnjega leta in da je imel zaposlene štiri pomočnike: Franca Hoinika, Franca Golca, Viktorja Tomana in Janka Farkaša, ki so bili popreje zaposleni pri krojaškemu mojstru Ignacu Vinku v Vetrinjski ulici. Tudi je Munda policijskemu nadzorniku izjavil, da si je njegovo delavnico ogledala 21. t. m. komisija mestnega poglavarstva in mu začasno prepovedala obratovanje. Ko je bil obrat ustavljen, je Munda poslal vse svoje pomočnike na zdravniški pregled. Znake smrtnonevarne zastupitve pa so zdravniki ugotovili samo pri pomočniku Francu Golcu, ki so ga takoj spravili v mariborsko bolnišnico.

KROJAŠKI MOJSTER VINKO NA ZAGREBSKI KLINIKI.

S kaljo smrti se je krojaški mojster Ignac Vinko po odpustu iz mariborske bolnišnice in po kratkem zaslišanju na Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev podal brezupno na zagrebsko kliniko. Zdravniki menijo, da zastupljenega Vinka lahko morebiti reši samo še transfuzija krvi, kateri se bo podvrnil na kliniki.

Nad življenjem zastupljenega krojaškega pomočnika Franca Golca, pa zdravniki resno dvomijo, ker se je pri njem zastupitev pojavila v zelo ostrem stadiju. Tako bo mariborska bencolska afera, o kateri še ni točno ugotovljeno, kdo jo je zakrivil, zahtevala pet človeških žrtev.

Končana dela na obmejnem kolodvoru

Pred vselitvijo avstrijskih obmejnih organov v nove prostore na glavnem kolodvoru

Vprašanje obmejnega kolodvora je razlizišano. Vsaj za silo, kakor pač dopuščajo dane razmere. Vprašanje se je precej posrečeno rešilo, četudi bi mogli to rešitev smatrati samo kot provizorično, ker bo obmejni promet v teku desetletij gotovo tako narasel, da bo zahteval izdatnejše solucije tega vprašanja. Rešitev se je našla na ta način, da se je ob severnem koncu peronskega trakta na glavnem kolodvoru zamislil prizidek, o čemer smo že svojčas obširno pisali. V obsegu prizidka bo osem primerno velikih pisarniških prostorov, kamor se bodo vselili avstrijski carinski, železniški in varnostni obmejni organi. Zidarska dela na prizidku so sedaj že končana ter je v izvedbi še samo notranja ureditev in oprema. Prav tako je tudi dograjeno

nadaljevanje peronske strehe ob prizidku, ki sega s svojim zaključkom skoraj tik do nove zgradbe carske pošte, s čimer je vzpostavljena enotnost vseh kolodvorskih stavb. Spricho končanih del se je približal čas vselitve avstrijskih organov, ki bo nastopila najpozneje z veljavnostjo novega voznega reda.

Žal pa ne bo Maribor pridobil s to rešitvijo toliko, kakor je bilo pričakovati, ker ne bodo avstrijski organi stanovali v Mariboru, ampak bodo stanovali v Špi-lju, od koder se bodo sproti vozili na službovanje v Maribor. Tolaži pa nas pri tem okolnost, da je v nacionalnem oziru pravilno to, kar v gospodarskem morda ni. Škoda nazadnje pa tudi ni v pogledu konzumnih potreb tolika, saj bi prišlo v poštev samo okoli 20 družin

Stare korenine legajo v grob. V Razvanju je umrl v starosti 80 let dolgoletni župan občine Razvanje Franc Černe, veleposestnik in gostilničar. — Na Trgu svobode 3 je izdihnila majorjeva vdova

Pavlina Linteršek, stara 80 let. — V častitljivi starosti 86 let pa je zatisnila svoje oči v Gosposki ulici 27 zasebnica Marija Marini. Žalujemo naše tople sočutje!

Zanimiv gost v Mariboru. Te dni se je

NAŠIM NAROČNIKOM!

Včerajšnji številki »Večernika« smo priložili poštne položnice za vse naše znanje naročnike ter jih vljudno prosimo, da nam naročnino za mesec februar nakažejo takoj prve dni v mesecu. Zlasti opozarjamo one naročnike, ki so z naročnino še v morebitnem zaostanku, da isto čim prej poravnajo, da se jim list lahko nemoteno dalje pošilja.

Uprava »Večernika«.

mudil v Mariboru tujec, ki je zbudil zanimanje varnostnih organov. Pri zaslišanju se je pokazalo, da je tujec doma iz južnih Tirol, od koder je preko Avstrije prispel v Maribor, in da je rezervni častnik neke sosedne države, iz katere je pobegnil. Iz Maribora je odpotoval v Nemčijo.

Šahovsko bojišče bo oživel. V torek 4. februarja se prične v »Centralu« šahovsko tekmovanje za prvenstvo Maribora. Tako so sklenili mariborski šahisti na svojem predvčerajšnjem sestanku v kavarni »Central«, ki se je bil zaključil z zanimivim brzoturnirjem, ki ni dajal živahnega posla samo sodelujočim šahistom, ampak tudi obilici kibicev, ki so vneto opravljali svoje kibiške posle. — Prvenstvenega tekmovanja na šahovskem bojišču se bodo udeleževali vsi mariborski vodilni šahisti.

Ljudska univerza. Danes v petek, dne 31. januarja 1936 predava prof. dr. Janko Kotnik o Shakespearju in njegovi dobi. Skioptične slike!

PLANINSKA KOLEDNICA.

(Poje načelnik plesno-vinskega odseka SPD, s svečo v roki). Svečnica se približuje. Ples planinski rojen je. Maribor po njem vzdihuje: Vliši stare grešnike, da bi vsi v nebesa prišli jutri že ob poldeveti. O, Šmicerberger! — Sveti, sveti nam v Union, ti luč z nebes — goreči plamen, na Planinski ples. — Amen!

Ne pozabite, da se vrši v soboto 8. februarja »Trgovski ples« v vseh prostorih »Uniona«, ki ga priredi Združenje trgovcev v Mariboru. Ker je čisti dobiček te plesne prireditve namenjen dobrodelnim namenom, je dolžnost slehernega, da se prireditve udeleži. V soboto 8. februarja vsi k »Trgovskemu plesu« v Unionu!

Pogrebno društvo Studenci obvešča celokupno članstvo, da bo redni občni zbor 2. februarja ob 14. uri v gostilni Kraner, Studenci.

Nočno lekarniško službo imata danes v petek Königova in Maverjeva, jutri v soboto Savostova in Sirakova lekarna.

Za rebra Evine potomke... Mariborski mali kazenski senat je razpravljal o zanimivem slučaju, ki se je pripetil dne 6. oktobra 1935 v Dolgvasi. 52 letni posestnik Vendel Vereš je namreč zasačil v svojem vinogradu najemnico Julijano Rajavo, ko je kradla grozdje. To dejanje Evine potomke, ki pa ni segla po jabolko, ampak po grozdju, ga je tako razkačilo, da je navalil s kolom na njo, ter ji prizadjal nekaj tako močnih udarcev, da je najemnica Rajeva obležala z nalomljenimi rebri. Vereš je bil radi tega obsojen na 6 mesecev strogega zapora, pogojno za dobo 2 let.

Za 20 dinarjev — 3 mesece zapora. Tukajšnji mali kazenski senat je obsodil 48 letno najemnico Katarino Potočnikovo iz Žabjaka na 3 mesece strogega zapora, ker je lani v juliju ukradla posest. Antonu Zagorskiju 20 Din vredno kokoš.

Komaj je ušel smrti. Pri nožarju v Slovenski ulici se je pripetila zelo huda nesreča in le za las je manjkalo, da ni zahtevala človeške žrtve. Na dvorišču je zlagal 14 letni nožarski vajenec Ladislav Pongračič drva. Nesrečno naključje je hotelo, da se je velika skladovalnica, v kateri je bilo več kubikov lesa, podrla na dečka in ga skoraj pokopala pod seboj. Le izredni prisotnosti duha je pripisati, da se je v zadnjem trenutku še pravočasno umaknil. Kljub temu pa so mu drva zlomila levo novo in hudo poškodovano desno roko. Mladega poškodovanca so mariborski reševalci prepeljali v tukajšnjo bolnišnico.

Kolesar v obcestnem jarku. Ko se je peljal 31 letni kurjač Jože Ješovnik na kolesu iz Studencev proti Limbušu, mu

GRAJSKI KINO. Od danes dalje senzacija za Maribor, vohunski vefilm, ki se nanaša na svetovno vojno.

»TAJNI KURIR«.

V glavni vlogi Hans Albers, Vohunka Charlotte Susa.

Matineja. V soboto ob 14. in nedeljo ob 11. uri »Čast zapada«. Film poln senzacij in spremembe. V glavni vlogi Ken Maynard.

Kino Union. Danes zadnjič »Kralj Mont Blanca«. Jutri »Božanstvena žena«. Marta Eggert.

Narodna gledališče

REPERTOAR.

Petek, 31. januarja: Zaprto.

Sobota, 1. februarja ob 20. uri: »Kariera kanclista Winziga«. Premiera. Red C. **Nedelja, 2. februarja ob 15. uri: »Zlati rudnik«.** Znižane cene. Ob 20. uri: »Bajadera«. Znižane cene.

Nedelja v gledališču: popoldne ob 15. uri ponove uspelo in učinkovito bolgarsko komedijo »Zlati rudnik«, zvečer pa Kalmanovo melodiozno opereto »Bajadera«. Veljajo pri obeh predstavah znižane cene.

Koncertno-recitacijski večer bo v torek, 4. februarja. Nastopijo z običajnim programom Ljubljancani Milan Skrbinšek, Angel Jarc, dr. Danilo Švara in Majda Skrbinškova.

je privozil nasproti neki osebi avtomobil. Ker je bila nevarnost, da pride do karambola, je Ješovnik z vso silo krenil na desno in treščil v obcestni jarek. Oblo žal je z zlomljeno desno nogo in se kolesar zdravi v bolnišnici.

Sin nad očeta. V pijanem stanju je udaril s kolom po glavi Viljem Gorza svojega očeta, doma iz Prosenjakovcev. Oče se nahaja v domači oskrbi.

Usodni padec. Včeraj popoldne se je v gozdu v okolici Konjic spodtaknila na neki korenini 41 letna kočarica Marija Ramutova in tako nesrečno padla, da si je zlomila desno nogo pod kolenom. Poškodovanko so danes zjutraj prepeljali v tukajšnjo bolnišnico.

Dvoje ukradenih koles. Včeraj je neznan storilec ukradel mehaniku Oskarju Werbniku iz veže v Marijini ulici kolo »Nero«, ki je registrirano z evid. št. 74896. Istega dne je bil ob kolo tudi tovarniški delavec Edvard Žlahtič iz Zgor. Dupleka. Kolo mu je bilo ukradeno izpred njegovega stanovanja. Ukradeno vozilo je znamke »Puch« z evid. številko 53711.

Na današnjem ribjem trgu so prodajali girice po 12 Din za kg, kalamaje po 26, mole po 26, očade po 14, karpe po 12.

»Putnikova« vremenska poročila: Pohorski dom in Mariborska koča: 1 pod ničlo, oblačno, mirno, snega nič. Klopni vrh: 3 pod ničlo, oblačno, 25 cm pršiča, smuka ugodna. Pesek: 3 pod ničlo, oblačno, mirno, 50 cm sreža, smuka idealna. Senjorjev dom: 4 pod ničlo, oblačno, mirno, 55 cm sreža. Peca: 4 pod ničlo, oblačno, 80 cm sreža, smuka ugodna. Smrekovec: 5 pod ničlo, 25 cm pršiča na podlagi 35, smuka idealna.

Kako bo z vremenom. Dunajska vremenska napoved napoveduje za petek prihod mrzlega vala, ki je vdrl iz severo vzhoda in ki je dosegel najbrže že Kar-pate. Prehodno vreme, najbrže začetek mraza, pred tem pa morda sneg.

~~~~~
Spominjajte se CMD

EMGENIJ SABANOV:

Maščevanje profesarja Rabaja

ROMAN

Boj bo bil z dvema genijema, kakršnih je človeštvo rodilo le malo, a obenem z norčema. Saj sta si genialnost in norost tako čisto najbližji sosedji. Zato bo boj dvakrat težek in dvakrat nevaren.

Se bolj kakor prej je sedaj natanko opazoval vse naprave okoli sebe in tudi vsak korak in gib svojega genialnega, a vsaj napolnjenega norega sorodnika. Posebno je pa pazil na njegove gibe tedaj, ko so se doktor, profesor in on odpravili na vrnitev v grad. Opazil je, da je stopil doktor v stran k neki mizi, položil na njo neko iz žepa potegnjeno pripravo, premikal neke vzvode in vrtel malo kolo, podobno kolesu s številkami pri avtomatičnem telefonskem aparatu.

Ugenil je takoj, da to početje ni le naključnost, marveč v zvezi z mehanizmom dvigal in vrat in v glavo mu je šinila svetla misel:

»To je tista skrivnost! S tem aparatom naravna naprava v centrali, kadar hoče, da delujejo ne da bi jih premikal in usmerjal z roko...«

Poznejša opazovanja so to veliko odkritje docela potrdila, a ostalo je ven-

darle brez vsake praktične vrednosti. Tudi ako bi se polastil tega aparata, si ne bi mogel pomagati. Moral bi poznati sistem števil in črk kolesja, ker bi sicer z nespretnim eksperimentiranjem naprave v centrali lahko celo uničil in se sam brezupno zaprl v vzrejevališče ali pa celo v kako past, iz katere ne bi bilo rešitve. Ko je med vožnjo po podzemskem hodniku o tem premišljeval, je šele do dna spoznal vso strahotno silo duha svojega sorodnika in ječarja — dr. Servacija Evarista. Nikoli prej se ni zavedal tako razločno, da je prav za prav že vsa ta leta jetnik v strahotni ječi in da so obenem z njim jetniki tudi vsi drugi prebivalci Maklena, vse te ljudi je zvalil genialni norec v svojo službo z bogatimi plačami, toda svojih zaslužkov ne bodo mogli nikoli izkoristiti. Ne, z Maklena v svet ne vodi nobena pot vrnitve. Nihče ne bo nikoli več videl življenja za gozdovi in gorami. In taka usoda je namenjena tudi njemu, ako se sam z lastno močjo ne osvobodí...

Tako je inž. Gal doumel v kratkih odlomkih časa to, na kar prej vsa leta niti

misli ni in je hodil mimo vsega kakor slepec ali človek z zavezanimi očmi.

Ko je bil zopet v gradu, mu je bila glavna prepolna vročih misli, nad katere se je dvigala samo bridka zavest, da ga samo še noč in naslednji dopoldan ločita od krutega slovesa od bitja, kateremu so bili posvečeni vsi utripi njegovega srca. Samo nekaj ur mu je ostajalo, da jo najde in ji pove, da mora neprostoovoljno od nje, da bi bo vendarle ostal tako tesno v njeni neposredni bližini. V svoji bolesti in nestrpnosti je mislil najprej na to, da bi že zvečer stopil k nji ali ji vsaj napisal nekaj vrstic. Toda kako? V gradu je bilo povsod toliko nevarnosti. Na uslužbenca, ki so bili brez razlike let vsi zaljubljeni v njegovo izvoljenko, se ni mogel zanešati. Vedel je predobro, da bi ga že iz ljubosumnosti izdali, čim bi opazili najmanjšo malenkost.

Kljub temu ni mogel vzdržati. Napisal je na list papirja kratko in jedrnat:

»Zadan nama je nov udarec. Pričakuj me jutri ob devetih dopoldne na običajnem mestu...«

Listek je zganil in se oprezno napotil po hodnikih in stopniščih do Apolonijine sobe. Imel je srečo, nihče ga ni opazil. Naglo je porinil zganjeni list skozi šprango pri ključavnicah in se po prstih vrnil v svojo sobo.

Večerje se niti dotaknil ni, izpil je le nekaj kozarcev vina. Potem se je lotil

urejevanja svojih stvari. Moral je najprej uničiti vse, kar bi moglo kakorkoli izdati njegovo ljubezen do Apolonije in načrte za beg. Večino stvari je sežgal, ohranil je prav za prav le njegovo sliko, ki mu jo je bila nekoč poklonila, pa še to je skrbno skrnil pod obleko k goli koži. Vedel je, da mu bo v prihodnjih dneh ta slika edina vez z ljubljeno bitjem in edina uteha v samotni.

Ob določen uri je bil naslednjega dne že nestrpno razburjen na določenem mestu sredi gozda. Apolonija se je nekoliko zakešnila in vsaka sekunda čakanja ga je zadevala kakor konica ostro nabrušenega noža. Strah, da njegovega sporočila morda ni našla ali ji pa kaka nepremagljiva ovira nazadnje morda celo le mala ženska muhavost — onemogoča priti na stanek in je sploh ne bo, mu je zdaj razgrevail, zdaj zopet ledenil nemirno kri.

»Ako sploh ne pride? Ne, saj ni mogoče, da bi moral od nje za neznano število dni ali morda celo tednov, ne da bi ji povedal, ne da bi se od nje poslovil...«

Sredi teh misli je nenadoma zaslišal rahel šum in se zgenil. Prisluhnil je, stopil iz svojega skrivališča in pogledal. Po stezici je prihajala — srna. Nič zlega sluteč se je razgledovala po okolici. Inž. Gal pa bi jo bil ubil, ko bi imel pri sebi puško, da bi potešil vsaj nad tem nedolžnim bitjem svojo obupno jezo.

(Dalje sledi.)

Iz življenja in sveta

Kako živijo in kaj delajo Kirgizinj

Poleti v šotorih, po zimi v zemeljskih kolibah — Največ dela jim daje kislino kobilino mleko — Ljuta borba za neveste, ki se kupujejo

Ko je mogočni kozaški vojvoda Jermak Timofejevič pokoril ruskemu carju prostrano in bogato Sibirijo, niso tamošnji stari prebivalci Kirgizi niti slutili, kakšna usoda jih čaka in kako se bo moral spremeniti njihov življenjski red. Po nepreglednih poljanah in ravninah se še danes pasejo nepregledne črede ovac in konjev, ki se svobodno podijo semtertje. Ljudje pa se neprestano selijo iz kraja v kraj. Moški jahajo stalno na konjih in branijo črede konj in ovac pred volkovi, tatovi in roparji. Žene z otroci pa živijo po šotorih in opravljajo svoje male družinske kirgiške zadeve.

Največja skrb kirgiške žene pa je »kumis«, to je kislino kobilino mleko. V Aziji se smatra ta »kumis« kot nekakšen svet napitek. Nič ni torej čudnega, če imajo Kirgizinj od zore do mraka posla s tem »kumisom«. Petkrat do šestkrat na dan podojijo kobile, ki jih moški posebej pasejo nedaleč od šotorov. Ko so podojile del mleka, je treba pripustiti kobilam še žrebeta, da tudi pridejo do svojega deleža. Ko so podojile mleko, ga prelijejo Kirgizinj v posebne mehove iz sirove kože. Tukaj se kobilino mleko za par dni skisa ter postane »kumis«, svet napitek. Da se pa mleko ne posiri, ga je treba večkrat premešati.

V AMERIKI VEDNO VEČ LINČANIH ČRNCV.

Navzlic prizadevanju ameriških oblasti, da se linčanje črncev popolnoma izkorenini, se na drugi strani opaža naraščanje števila linčanih. Na podlagi statistike, ki jo je sestavil ravnatelj zamorske visoke šole v zvezni državi Alabama dr. Peterson, je število linčanih v l. 1935 naraslo napram preteklemu letu za pet slučajev. Leta 1935 je namreč umrlo radi linčanja 20 črncev, dočim jih je v letu 1934 umrlo na posledicah linčanja 15. Rekord v linčanju je odnesla zvezna država Mississippi. Na drugem mestu je Florida.

SMRTNE SLUTNJE ANGLEŠKEGA KRALJA JURJA V.

Znano je, da je bil pokojni britanski kralj Jurij V. strasten zbiralec znamk. Sedaj pa pripoveduje njegov komorni sluga Howlett sledečo zanimivo prigodbo:

»Bilo je pred približno 14 dnevi, ko mi je kralj velel, naj mu prinesem nekaj albumov z znamkami. Kralj Jurij V. je

Zato pa nimajo Kirgizinj toliko dela, kakor na primer Evropejke, pri pripravljanju raznih kuhinjskih dobrot. Kirgizinj na primer ne pečejo kruha. V veliki kotel zmečejo velike kose ovce, žrebeta ali konjine. Ko je vse skuhamo, ga nesejo pred šotor, kjer se potem mesa dodobra najedo. Kirgizinja nikdar ne je skupno z gosti pri mizi, ampak samo dvori. Kirgiške žene so močne, zdrave, žarečih oči in belih, zdravih zob. Ko se poročijo, se prvo leto skrivajo samo pred odraslimi moškimi. Predno prestopi moški šotor, mora glasno nekaj spregovoriti ali povprašati, da se mlada nevesta lahko medtem pravočasno skrije za zastor v posebnem kotu šotora. Dekleta se za poroko kupujejo. Marsikateri kirgiški mladenič mora po več let služiti kot delavec bodočemu tastu, da si na ta način odkupi hčerko. Nema lokrat pa se zgodi, da mladi ženini ne more tako dolgo čakati na svojo mlado nevesto in z njo čisto enostavno pobegne. S tem v zvezi pa pride do vznemirljivih dogodkov in neusmiljene borbe za nevesto. Vse to pa se srečno zaključi, če se kraja neveste posreči. Zetova hrabrost namreč navadno omehča tasta, ki da potem obem mladim kot poročni dar belj volneni šotor. Ako je seveda bogat...

pač večkrat zahteval kakšen album z znamkami. Ko pa sem mu prinesel željene albume, je povprašal, da-li je med njimi tudi angleški. Ker ga ni bilo, sem stopil, da ga poiščem. Ko sem prinesel kralju omenjeni album, ga je hlastno odprl, nervozno prelistal in se poglobil v tisto stran, kjer so bile znamke, izdane ob priliki srebrnega vladarskega jubileja. Pri tem je dejal: »Zdi se mi, da bodo morali sliko kmalu menjati.« Tedaj nisem — tako pravi sluga — polagal na tem besede nikakšne važnosti. Danes pa vem, da je slutnja postala trpka resnica.

JEZUITSKI PATER V ZAPORIH.

Znani nemški jezuitski pater Spicker, ki je predsednik katoliške akcije v Kolnu, je bil obsojen na leto in 3 mesece zapora, ker se je mešal v dnevno politiko in ker je z lece pridigal proti nemškim narodnim socialistom.

ŽENE — DIRIGENTKE ORKESTRA.

Bivša dirigentka simfoničnega orkestra na Dunaju gospa Gertruda Hrdliček, po rodu Čehinja, je imenovana za dirigentko gledališkega orkestra v Augs-

burgu. Isti položaj zavzema tudi francoski glasbenici gospodični Cenel in Evrar. Vse tri omenjene glasbenice in dirigentke so v glasbenih krogih zelo cenjene ter jim kritika daje obilo priznanja.

OBOŽEVANA ŽRTEV LJUBOSUMNOSTI.

Vso romunsko javnost razburja zagonetna smrt lepote kraljice Tite Christescu, ki je umrla v čudnih okoliščinah. Nekega jutra so jo našli mrtvo v kopalnici. Njen obraz je bil spačen in nekoliko

posinjel, vendar pa sprva niso mogli ugotoviti vzroka smrti. Šele sedaj so ugotovili, da je postala žrtev rafiniranega umora. Zavraten zločinec ji je natresel na zobno ščetko ciankalijo, ki je povzročil njeno nenadno smrt. Vse kaže, da gre za osveto ljubosumnega fanta.

V uredništvu.

— Gospodična, vaš prispevek je nečitljiv. Zakaj pa ne pišete na stroj?

— Kaj vam pa pride na misel! Če bi znala pisati na stroj, bi mi ne bilo treba ukvarjati se z literaturo.

Mali oglasi

Razno

Za največjo klobaso nagrada 10 l vina. DOMAČE KOLINE v soboto in nedeljo, jeterne klobase in krvavice. Ocvrta ali pečena cela piška Din 15.— Domača močnata jedila, izvrstna in kapljica. Se priporoča gostilna »Mesto« Ptuj, pod vodstvom M. Seifried, Tržaška c. 7. 477

BRZOJAV!

Danes prispele sveže morske ribe: brancini, moli, dentali, girice, sardelice. Prosim svoje dobre goste, da pridejo in si jih privoščijo. Gostilna Vicel, Rotovski trg 8. 476

LEPO SOBO

opremljeno, oddam, Tattenbachova 19-I, vrata 5. 473

Ali že veste, da sem otvoril novo vpeljano

MIZARSKO DELAVNICO?

Cenjenemu občinstvu nudim nov način izdelave v vseh v to stroko spadajočih delih po zelo zmernih cenah kakor tudi zalogo pohištva. Alojzij Verzel, mizarški mojster, Vojašniška 8, prej Kolarič. Imam na zalogi fino spalnico in kuhinjo v moderni izdelavi. Prepričajte se! 472

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da bom odprl

ČEVLJARSKO PODRUŽNICO

»brzo podplata« s 1. februarjem v Trubarjevi ul. 9. Izdelava dobro ročno delo, točna in po najnižji dnevni ceni. Se priporoča Ivan Pirc. 465

Sobo odda

SOBO solčno, čisto, z vso oskrbo oddam. Maistrova ul. 14-II. 475

UDOBNO OPREMLJENO SOBO

separirano, oddam v vili. Koroska c. 99. 486

OPREMLJENO SOLČNO SOBO

oddam. Razlagova 24-II. 487

Posest

HIŠICA

(soba in kuhinja) z gradbeno parcelo za vilo, ca 900 m², na krasnem prostoru v Kamniškem predelu vil naprodaj. Nekatere vložne knjige se prevzamejo. Vprašati: Sučević, trgovina, Slovenska ul. 8. 461

HIŠA

z njivo in sadonosnikom se da v najem. Franc Perc, Zg. Radvanje. 479

Stanovanje

DVA BOLJŠA GOSPODA ali gospodični sprejem na stanovanje z vso oskrbo. Jože Vošnjakova 19-I, vrata 4. 471

DVOSOBNO STANOVANJE z vrtom, na severni periferiji mesta, oddam s 1. marcem. Ponudbe pod »350.—« na upravo lista. 470

GOSPODA

sprejem na dobro hrano in stanovanje. Aleksandrova 64. Stegenšek. 457

SOBO S HRANO

oddam, Vrbanova ul. 28, pritičje, desno. 478

Službo dobi

UČENCA

za trgovino z mešanim blagom, krepkega, sprejemem, Legat, Meljska cesta. 454

Prodaj

NAD 200 HL LJUTOMERČANA

naiboljša kvalitete, letnik 1935, mešano in sortirano vino, po ugodni ceni prodamo. Naslov v upravi lista. 426

Gostilna

Felič, Tezno

V soboto in nedeljo

domače koline

Za pristno vino je preskrbljeno! 483

Potrjeni neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem tužno vest, da je naša nad vse ljubljena, nepozabna mati, oz. stara mati in teta, gospa

Marini Marija zasebnica

v četrtek, dne 30. januarja ob 15. uri po kratki mučni bolezni v 87. letu starosti previdena s tolažili sv. vere za vedno zatisnila svoje blage oči. Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v soboto, dne 1. februarja 1936 ob 16. uri iz mestne mrtvašnice na magdalensko pokopališče. Maribor, dne 31. januarja 1936.

Jožef, Franc, Fric in Alfred, sinovi ter ostalo sorodstvo.